

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A terhelti együttműködés formái az új büntetőeljárás törvényben,
különös tekintettel az előkészítő ülés szabályaira**

Szerző:

dr. Medve Bernadett

Nyíregyháza, 2021. június 09.

I. Bevezetés

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban új Be.) megalkotása során az egyik legfőbb célkitűzés az eljárások időszerű befejezése, valamint a büntető igazságszolgáltatás hatékony működése iránti társadalmi igény kielégítése volt. A büntetőeljárás hatékonyságának és időszerűségének növelése érdekében az új Be. nagy hangsúlyt fektet a terhelti együttműködésre. A jogalkotó álláspontja szerint a terhelti beismerésben nem csupán az eljárás valamennyi résztvevője, de a társadalom egésze is érdekelt, mely alapján indokolt a büntetőeljárás során eltérően kezelni azokat az ügyeket, amelyekben a terhelt beismer, azoktól az ügyektől, amelyekben a terhelt tagadása folytán széleskörű bizonyítást kell lefolytatni.¹

A terhelti együttműködés rendszertani elhelyezését tekintve megállapítható, hogy annak szabályai nem egyetlen fejezetben kerültek kodifikálásra, hanem a kódex egymástól eltérő, szerkezetileg különálló fejezeteiben. Az új Be.-ben a terhelti együttműködés három válfaját különböztethetjük meg: a tágabb értelemben vett terhelti együttműködés csoportjába az ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésének (LXIV. fejezet) szabályait sorolhatjuk. Az egyezség a bűnösség beismeréséről (LXV. fejezet), valamint az előkészítő üléshez kapcsolódó együttműködés (LXXVI. fejezet) pedig a szorosabb értelemben vett terhelti együttműködésnek tekinthető.²

A terhelti együttműködés kiindulópontja mindhárom esetben a bizonyítás új Be. 163. § (4) bekezdés c) pontjában meghatározott szabálya, amely szerint a vádló, a terhelt és a védő által valósnak elfogadott tényeket nem kell bizonyítani. Csak abban az esetben beszélhetünk ténylegesen együttműködésről, ha a terhelt a beismerésével maga is valósnak fogadja el a vádló által az eljárás adatai alapján valósnak tekintett tényeket. Amennyiben akár a terhelt vagy védője, akár a vádló a tények valóságosságát vitatja, megállapodás, egyezség nem jöhet létre. Ezért a terhelt együttműködésével kapcsolatos eljárások egyetlen esetben sem irányulhatnak a terheltekkel történő alkudozásra, a történeti tényállás valóságát érintő egyezkedésre.³

---

¹ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényhez (továbbiakban új Be.) fűzött általános indokolás III. pontjának negyedik bekezdése

² Gácsil Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárás törvényben. In: KARSAL Krisztina (szerk.): Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szeged, SZTE-ÁJK, 2018. 280. o.

³ Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 404. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. 04. 28.)

Tanulmányomban a terhelti együttműködés fent felvázolt három típusát kívánom bemutatni a hatályos jogi szabályozásra helyezve a hangsúlyt. Elsőként a tágabb értelemben vett terhelti együttműködés szabályait veszem górcső alá, kitérve az ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésével kapcsolatos jogalkotói célkitűzésre, a jogintézmény alkalmazásának formai és tartalmi követelményeire, a terhelti jogok érvényesülését, illetve a tisztességes eljárást garantáló szabályokra.

Ezt követően a szűkebb értelemben vett terhelti együttműködés formái közül az „egyezség a bűnösség beismeréséről” elnevezésű jogintézmény vizsgálatára térek ki, mely során felvázolom az egyezség fogalmát, rendszertani elhelyezését, az egyezség megkötésének folyamatát, az egyezség tartalmi követelményeit, továbbá a vádemelés és a bírósági eljárás szabályait egyezség megkötése esetén.

Végül a jogalkotó részéről az új Be. hatálybalépésével kiemelt szerephez juttatott előkészítő ülés szabályaira fókuszálok kezdve a fogalmi meghatározással, illetve az előkészítő ülés kettős funkciójának bemutatásával. Ezt követően az előkészítő ülés kitűzését, az előkészítő ülésen kötelezően, illetve eshetőlegesen jelenlévő személyek körét, a védő és az ügyész előkészítő ülés kimenetelében betöltött kulcsszerepét taglalom, majd az előkészítő ülés lefolytatásának szabályaira térek ki kiemelt hangsúlyt fektetve a vádlott kihallgatására, az előkészítő ülés speciális céljára figyelemmel a korlátozott bizonyítás kérdéskörére. Végül az előkészítő ülés lehetséges kimenetelét vázolom fel a vádlott bűnösséget beismerő, illetve be nem ismerő nyilatkozata függvényében.

II. A tágabb értelemben vett terhelti együttműködés: ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezése

A terhelti együttműködés fenti alcímben nevesített válfajának kiindulópontja az, hogy az ügyészség és a terhelt már a nyomozási szakban kapcsolatba léphessen egymással az eljárás időszerű és kiszámítható befejezésének elősegítése érdekében. E jogintézmény működésében nagy szerepe van ügyész diszkrecionális jogkörének, melyre tekintettel az eljárást még az előkészítő ülés fázisáig sem szükségképpen jut el, hiszen példának okáért, ha a közvetítői eljárás eredményesen zárul, az eljárást

meg kell szüntetni.⁴ A szabályozás közvetlenül megteremti annak lehetőségét, hogy „az ügyészség és a védelem kezdeményezőként is felléphessenek az eljárás befejezésével kapcsolatos döntés előre láthatóvá tétele végett”.⁵

Az intézmény lényege, hogy az ügyészség a nyomozás során bármikor -akár a gyanúsítást követően, de még a terhelti vallomás megtétele előtt, akár a terhelt beismerő vallomását követően - közölheti a gyanúsítottal, hogy milyen intézkedés alkalmazására vagy határozat meghozatalára lát lehetőséget abban az esetben, ha a gyanúsított a bűncselekmény elkövetését beismeri.⁶ E rendelkezésből kitűnően tehát az együttműködés ezen formájának alapvető célja a terhelt beismerésének biztosítása, előmozdítása.

A kilátásba helyezhető intézkedések, határozatok az új Be. 404. § (2) bekezdése értelmében az alábbiak:

- a) közvetítői eljárás céljából az eljárás felfüggesztése, illetve közvetítői eljárás eredményéhez képest az eljárás megszüntetése,
- b) feltételes ügyészi felfüggesztés alkalmazása és annak eredményéhez képest az eljárás megszüntetése,
- c) a gyanúsított együttműködésére tekintettel az eljárás megszüntetése, illetve a feljelentés elutasítása,
- d) vádemelés esetén a XCVIII. és C. Fejezetben meghatározott külön eljárás érdekében szükséges intézkedések megtétele.

Az ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésének feltétele a terhelt és a védelem között létrejött előzetes megállapodás, mely során eleget kell tenni a törvény szerinti minimális formai követelményeknek. Így a kilátásba helyezett ügyészségi intézkedést vagy határozatot írásban kell közölni, vagy jegyzőkönyvbe kell foglalni, illetve az ügyészség a közléshez a nyomozó hatóságot is igénybe veheti.⁷ E körben megjegyzendő, hogy a kilátásba helyezés az ügyészség kizárólagos jogköre,

---

⁴ Szabó Zsolt Tibor: Gyorsaság, hatékonyság, pergazdaságosság, konszenzus kontra garanciák (<https://eljarasjog.hu/2018-evfolyam/gyorsasag-hatekonysag-pergazdasagosság-konszenzus-kontra-garanciak/>, letöltés dátuma: 2021. 04. 28.)

⁵ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban új Be.) 404-406. §-ához fűzött részletes indokolás

⁶ Új Be. 404. § (1) bekezdése

⁷ Új Be. 405. § (2)-(3) bekezdései

a nyomozóhatóság közreműködése nem jelenti azt, hogy a nyomozó hatóság önállóan is tájékoztatást nyújthat a beismerés esetén várható következményekről.⁸

A kilátásba helyezés tartalmára nézve az új Be. 405. § (1) bekezdése tartalmaz rendelkezést, mely szerint a tájékoztatásnak tartalmaznia kell az intézkedés vagy határozat ügyészség által tervezett érdemi tartalmát és - a bűncselekmény elkövetésének beismerésén kívül - annak feltételeit is.

Az „érdemi tartalom” megjelölés álláspontom szerint az adott esetben alkalmazni kívánt intézkedés vagy határozat közlését jelenti. Így például bíróság elé állítás vagy büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás kilátásba helyezése esetén nem része az érdemi tartalomnak az indítványozni tervezett büntetés.⁹ A közlés tartalmát tekintve annak az alapvető követelménynek kell teljesülnie, hogy a terhelt beismerése esetén az alkalmazni kívánt jogkövetkezmény előre látható, kiszámítható legyen.

Az ügyészség az intézkedés megtételét vagy a határozat meghozatalát a beismerésen túl további feltételekhez kötheti, így az adott ügy, illetve más büntetőügy felderítésében, bizonyításában történő együttműködéshez, a sértett bejelentése szerint érvényesíteni kívánt polgári jogi igény kielégítéséhez, illetve a feltételes ügyészi felfüggesztés keretében előírható egyéb kötelezettség teljesítéséhez.¹⁰

A gyanúsítottat a kihallgatása során nyilatkoztatni kell, hogy az ügyészség által kilátásba helyezett intézkedést, illetve határozatot elfogadja, vagy azt elutasítja. A terhelt jogait szem előtt tartó garanciális szabály, hogy a gyanúsítottat figyelmeztetni kell védő kirendelése iránti indítványtételi jogára, mely alapján az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság köteles a gyanúsított részére védő kirendeléséről gondoskodni.¹¹

A kilátásba helyezett ügyészi intézkedés vagy határozat terhelt általi elfogadásához a jogintézmény kiszámíthatóságát biztosító szigorú jogkövetkezmények kapcsolódnak. Ekként a gyanúsítottnak a kilátásba helyezett intézkedésre vagy határozatra tekintettel tett vallomása és az annak alapján beszerzett bizonyítási eszköz bizonyítékként nem használható fel, ha a gyanúsított a vállalt

---

⁸Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 405. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. 04. 24.)

⁹Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 405. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. 04. 24.)

¹⁰ Új Be. 404. § (3) bekezdése

¹¹ Új Be. 406. § (1) bekezdése

felételeket maradéktalanul teljesíti, azonban az ügyészség intézkedése vagy határozata a kilátásba helyezett intézkedéstől vagy határozattól eltér. Ide tartozik például az az esetkör, amikor a kilátásba helyezett intézkedés vagy határozat alkalmazását a törvény kizárja.

Ugyancsak nem használható fel a vallomás és az annak alapján beszerzett bizonyítási eszköz, ha az ügyészség intézkedésének vagy határozatának kilátásba helyezésére törvénysértő módon került sor.¹²

A törvény a gyanúsított jogsértő magatartása esetére is meghatározza a jogkövetkezményeket, így ha a gyanúsított a vállalt feltételeket nem teljesíti vagy valótlan vallomást tesz, az ügyészség nem köteles a kilátásba helyezett intézkedés vagy határozat alkalmazására, továbbá ez esetben vallomása is felhasználható bizonyítási eszközként.¹³

A fejezetcímben jelölt együttműködési forma egyik lényeges eleme az új Be. 406. § (4) bekezdése, mely a terhelt és a védő számára önállóan is lehetővé teszi, hogy a nyomozás során bármikor kezdeményezhessék az ügyészi intézkedés vagy határozat meghozatalát abban az esetben, ha a gyanúsított a bűncselekmény elkövetését beismeri. Erre azonban csak a gyanúsítás közlését követően kerülhet sor.¹⁴ Arra az esetre, ha mégsem jön létre megállapodás, az ügy későbbi szubjektív meggyőződéstől mentes elbírálását garantálja az a rendelkezés, mely szerint a gyanúsított és a védő kezdeményezése bizonyítékként nem használható fel, továbbá amennyiben az ügyészség azzal nem ért egyet, arról nem tájékoztathatja a bíróságot és az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratokat sem nyújthatja be a bírósághoz.¹⁵

A fentebb felvázolt szabályokból jól látható, hogy az ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezése, mint tágabb értelemben vett együttműködési forma már a nyomozás során megteremti a lehetőséget a vád és a védelem közötti együttműködésre. Nyilvánvalóan a büntetőeljárások gyorsítását az szolgálná leginkább, ha az ügyész ezen diszkrecionális jogkörével élve már az eljárás kezdeti szakaszában a beismerésre ösztönözné a terheltet, és az ügy ez által akár már a nyomozati szakaszban - mindkét fél által elfogadható módon - befejezést nyerne. Ugyanakkor a jogalkotó lehetőséget teremtett a terhelt számára az együttműködés más formájának igénybevételére is azokban az esetekben, amelyekben a tágabb értelemben vett együttműködésre irányuló szándék

---

¹² Új Be. 406. § (2) bekezdése

¹³ Új Be. 406. § (3) bekezdése

¹⁴ Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 406. §-ához (<https://uj-jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. 04. 28.)

¹⁵ Új Be. 406. § (5) bekezdése

valamelyik oldalon hiányzik, vagy akadozik. Ezen további együttműködési formák kerülnek kifejtése tanulmányom következő fejezeteiben.

III. A szűkebb értelemben vett terhelti együttműködés

1. Egyezség a bűnösség beismeréséről

1.1. Az egyezség megkötése

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (régii Be.) lemondás a tárgyalásról megnevezésű külön eljárása nem váltotta be a hozzá fűzött jogalkotói reményeket. Az alcímben nevesített együttműködési forma a lemondás a tárgyalásról külön eljárás újra szabályozásának eredményeként született.

Az Alkotmánybíróság a tárgyalásról lemondás jogintézményével összefüggésben korábban már leszögezte, hogy a terhelttel történő együttműködés ezen formája alkotmányos célt szolgál, hozzájárul az állami büntető igény ésszerű időn belüli elbírálásához, miközben - a tisztességes eljárást biztosító szabályok mellett - lehetőséget teremt a beismerő terheltek rendelkezési jogának érvényesülésére a bírósági eljárás formájának megválasztásában.¹⁶

A lemondás a tárgyalásról helyébe lépő egyezség a bűnösség beismeréséről az új Be. általános szabályai között, a LXV. fejezetben található. Rendszertani elhelyezése kifejezésre juttatja, hogy egyezségnek helye van bármely ügyben és bármely bűncselekmény esetén. Ugyanakkor egyezség megkötésére a fokozatosság elvére tekintettel kizárólag a nyomozás során van lehetőség, azaz a vádemelést követően a terhelti együttműködésre már csak az előkészítő ülés során van mód.¹⁷ Ezért is szokták a jogirodalomban ezt a fajta együttműködést „első típusú” együttműködésnek is nevezni.

A terhelti együttműködés ezen válfajának lényege, hogy az ügyész, a terhelt és a védő a vádemelés előtt a bíróságtól független formális egyezségeket köthet a terhelt bűnösségének beismeréséről és ennek következményeiről a XCIX. Fejezet szerinti, egyezség esetén lefolytatandó eljárás érdekében.¹⁸ Ennek folyamata három szakaszra bontható. Egyfelől az alaki feltételekhez nem kötött egyezség

---

¹⁶ Az Alkotmánybíróság 422/B/1999. AB. határozata

¹⁷ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényhez (továbbiakban új Be.) 407. §-ához fűzött részletes indoklás

¹⁸ Új Be. 407. § (1) bekezdése

kezdeményezésére, amelyet a terhelt és a védőn kívül az ügyészség is megtehet.¹⁹ Az ügyészség már a gyanúsított kihallgatáson felvetheti az egyezség lehetőségét.²⁰ Amennyiben a terhelt vagy a védő a kezdeményező, az ügyészség azzal vagy nem ért egyet, vagy nem zárja ki annak lehetőségét. Ez a megfogalmazás helyesen tükrözi az egyeztetés sikerének bizonytalanságát, hiszen a kezdeményezéskor egyáltalán nem garantált, hogy az egyezség létre is fog jönni.²¹ Garanciális szabály, hogy az egyezség megkötésére irányuló eljárásban a védő részvétele kötelező, ha a terhelt kezdeményezése alapján az ügyészség, vagy az ügyészség kezdeményezése alapján a terhelt az egyezség lehetőségét nem zárja ki.²²

Az egyezséghez vezető útnak a kezdeményezést követő szakasza az alakításokhoz szintén nem kötött egyeztetések lefolytatása, amelynek tárgya a bűnösség beismerése, az egyezség tartalmi elemeinek meghatározása. Az ügyészség az egyeztetés megkezdésekor tájékoztatja a terheltet, illetve a védőt az egyezség lehetséges tartalmi elemeiről és következményeiről. Az egyeztetés nincs időhatárhoz, formai elemekhez kötve, egyetlen korlátja, hogy a megállapodás nem terjedhet ki az egyezség tárgyát képező bűncselekmény tényállására és Btk. szerinti minősítésére.²³

A harmadik szakasz - amennyiben az ügyészség, a terhelt és a védő az egyezség tartalmában megegyezett - az egyezség megkötése, amely írásbeli formát igényel, ugyanis azt a gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvbe kell foglalni, és azt az ügyész, a terhelt és a védő együttesen hitelesíti. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a tervezett egyezség következményeire történő figyelmeztetést és a terhelt erre adott nyilatkozatát is.²⁴

1.2. Az egyezség tartalma

A tárgyalásról való lemondás jogintézményének kudarca abból a bizonytalanságából fakadt, hogy a bíróság nem volt kötve a terhelt és az ügyészség megállapodásához. Ezzel szemben az egyezség tartalmilag a bűncselekmény meghatározására és a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomáson kívül

---

¹⁹ Gácsil Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárási törvényben. In: KARSAL Krisztina (szerk.): Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szeged, SZTE-ÁJK, 2018. 280-281. o.

²⁰ Új Be. 407. § (2) bekezdése

²¹ Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 474. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/> (2021. 05. 11.))

²² Új Be. 407. § (4) bekezdése

²³ Új Be. 408. § (1) bekezdése

²⁴ Új Be. 409. § (2) bekezdése

kiterjed a szankció nemére és mértékére is. Utóbbiak kötelező elemmé tételével a jogalkotó azt kívánja biztosítani, hogy az egyezség tartalmát - annak törvényessége esetén - a bíróság ne tudja alakítani, és ekként tudja az ügyészség garantálni az egyezség megtartását.²⁵

Az egyezség tartalmi elemeit a törvény két csoportra tagolja, annak kötelező és eshetőleges elemeit lehet elkülöníteni. A kötelező tartalmi elemek közé tartozik az egyezség tárgyát képező bűncselekmény tényállásának leírása és Btk. szerinti minősítése, a bűncselekmény vonatkozásában a terhelt nyilatkozata arról, hogy a bűnösségét beismeri, és ennek érdekében vallomást tesz, továbbá a büntetés vagy önállóan alkalmazható intézkedés. Ez utóbbi körben az egyezség a Btk. 83. §-a figyelembevételével tartalmazza az ügyészségnek, a terheltnek és a védőnek a büntetés nemére, mértékére, illetve tartamára vonatkozó megállapodását, illetve önállóan alkalmazható intézkedés alkalmazása esetén az intézkedés nemére, mértékére, tartamára vonatkozó megállapodást. Ha a Btk. lehető teszi, az egyezségben a büntetés enyhítésére vagy a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések is figyelembe vehetők.²⁶

Az egyezség eshetőleges elemei közé tartozik a mellékbüntetés, illetve a büntetés vagy intézkedés mellett is alkalmazható intézkedés nemére, mértékére vagy tartamára irányuló megállapodás, a Btk. alapján a büntetés kiszabása során meghozható egyéb rendelkezés, az eljárás megszüntetése, illetve a feljelentés elutasítása egyes bűncselekmények vonatkozásában, a bűnügyi költség viselése, illetve a terhelt által vállalt egyéb kötelezettségek, mint például a magánfél polgári jogi igényének kielégítésére vonatkozó kötelezettségvállalás.

A törvény egyértelműen rögzíti, hogy melyek azok a tárgykörök, amelyekben nincs hely egyezségkötésnek, így a kényszergyógykezelés, az elkobzás, a vagyonekobzás és az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele, valamint - a bűnügyi költség viselése kivételével - más, az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdés, továbbá a polgári jogi igény vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetése nem képezheti az egyezség tárgyát.²⁷

---

²⁵ Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 410. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. 05. 11.)

²⁶ Új Be. 410. § (2) bekezdése, (4)-(5) bekezdése

²⁷ Új Be. 411. § (6) bekezdése

1.3. Vádemelés és bírósági eljárás egyezség esetén

Ha az ügyészség és a terhelt nem kötött egyezséget, a kezdeményezés, valamint az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratok bizonyítékként, valamint bizonyítási eszközként nem használhatók fel. Ebben az esetben az ügyészség nem tájékoztathatja a bíróságot az egyezség megkötésére irányuló kezdeményezésről és az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratokat sem nyújthatja be a bírósághoz.²⁸ A „titoktartás”, a formakényszertől mentesség a létre nem jött egyezséghez a jogalkotó által fűzött garanciális szabály, mely a későbbi bírósági szakaszban az elfogulatlan elbírálás érdekében azt biztosítja, hogy még csak nyoma se maradjon az egyeztetésnek.²⁹ Ez esetben a rendes eljárás szabályai szerint hagyományos vádemeléssel folytatódik tovább az eljárás.

Ha az ügyészség és a terhelt egyezséget kötött, az ügyészség a jegyzőkönyvbe foglalt egyezséggel azonos tényállás és minősítés miatt emel vádat „vádemelés egyezség esetén” címmel, így kerül az ügy bírósági szakaszba. Az ügyészség a vádirattal együtt az egyezséget tartalmazó jegyzőkönyvet is benyújtja a bírósághoz. Az ügyész a vádiratban három indítvány tesz: egyfelől, hogy a bíróság az egyezséget hagyja jóvá, másfelől, hogy az egyezség tartalmával egyezően milyen büntetést szabjon ki vagy intézkedést alkalmazzon, továbbá, hogy az egyezség tartalmával egyezően milyen egyéb rendelkezést tegyen a bíróság.³⁰

Egyezségeen alapuló vádemelés esetén fő szabály szerint tárgyalásra nem is kerül sor, csupán előkészítő ülésre, így a bírósági eljárás kétségkívül egyszerűsödik. Egyezségkötés esetén azonban nem csak a bírósági eljárás rövidül le, hanem a vizsgálat és az ügyészi szak is, mely érdekeltté teszi az ügyészt is az egyezségkötés alaposabb megfontolására.³¹ A bírósági eljárás az új Be. XCIX. fejezete szerinti külön eljárás keretében folyik, ahol a bíróság az előkészítő ülésen az egyezség tartalmát nem változtathatja meg, helyette az egyezség törvényességét vizsgálja.³²

---

²⁸ Új Be. 409. § (4) bekezdése

²⁹ Szabó Zsolt Tibor: Gyorsaság, hatékonyság, pergazdaságosság, konszenzus kontra garanciák (<https://eljarasjog.hu/2018-efolyam/gyorsasag-hatekonysag-pergazdasagossag-konszenzus-kontra-garanciak/>, letöltés dátuma: 2021. 04. 28.)

³⁰ Új Be. 424. § (1)-(3) bekezdése

³¹ dr. Czédli Gergő: A bírósági eljárást gyorsító és fékező rendelkezések az új büntetőeljárás törvényben <https://ujbtk.hu/dr-czedli-gergo-a-birosagi-eljarast-gyorsito-es-fekezo-rendelkezesek-az-uj-buntetoeljarasi-torvenyben/> (letöltés dátuma: 2021. június 10.)

³² Gácsil Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárás törvényben. In: KARSAI Krisztina (szerk.): Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szeged, SZTE-ÁJK, 2018., 281. o.

Az előkészítő ülés azzal kezdődik, hogy az ügyész ismerteti a vád és az indítványok lényegét, majd a bíróság tájékoztatja a vádlottat az egyezség jóváhagyásának következményeiről. Az új Be. rendelkezései szerint a bíróságnak elsősorban arra kell felhívnia a terhelt figyelmét, hogy az egyezséget jóváhagyó végzés és az egyezség alapján meghozott bűnösséget megállapító ítélet váddal (egyezséggel) egyező tényállása és minősítése, a vádnak (egyezségnek) megfelelően megállapított büntetés, illetve intézkedés neme, valamint mértéke, vagy tartama, továbbá az ítélet váddal (egyezséggel) egyező egyéb rendelkezése ellen nincs helye fellebbezésnek (Új Be. 735. § (2) bekezdés, valamint 738. § (1) bekezdés). Ezen túl a tájékoztatásnak ki kell terjednie arra, hogy a vádban (egyezségben) szereplő bűncselekmény elkövetésének beismerése és az egyezség jóváhagyása esetén a bíróság az ítéletet kizárólag erre, valamint az eljárás ügyirataira alapítja (Új Be. 736. § (2) bekezdés). A terhelti nyilatkozat megtétele előtt a terheltet figyelmeztetni kell arra is, hogy a másodfokú eljárásban korlátozott terjedelmű bizonyítás (Új Be. 738. § (3) bekezdés] felvételére van lehetőség.)³³ A tájékoztatást követően a bíróság nyilatkoztatja a vádlottat abban a kérdésben, hogy az egyezséggel egyezően beismeri-e a bűnösségét és lemond-e a tárgyaláshoz való jogáról. Azzal a szabállyal, hogy a bíróság előtt is újra nyilatkozik a terhelt, a jogalkotó minden bizonnyal a közvetlenség elvét kívánta erősíteni, illetve további garanciális szabályt épített be azáltal, hogy a kérdés megválaszolása előtt a terhelt tanácskozhat a védőjével.³⁴

Amennyiben a vádlott beismerte a bűnösségét, és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, a bíróság megvizsgálja az egyezség jóváhagyásának feltételeit. E körben a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy az egyezség megkötésére irányuló eljárás és az egyezség tartalma megfelel-e a törvényi előírásoknak, a vádlott kapott-e megfelelő tájékoztatást és ennek folytán tisztában van-e az egyezség természetével, valamint annak anyagi- és eljárásjogi következményeivel. A bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy a vádlott az egyezség természetét és jóváhagyásának következményeit megértette, továbbá a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt ésszerű kétely nem mutatkozik. Az egyezség jóváhagyásának további feltétele, hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az ügyiratok is alátámasztják.³⁵

---

³³Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 732. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/> (2021. 06. 10.))

³⁴ Gácsil Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárás törvényben. In: KARSAI Krisztina (szerk.): Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szeged, SZTE-ÁJK, 2018., 281. o.

³⁵ Új Be. 733. §

Amennyiben úgy ítéli meg a bíróság, hogy az egyezség jóváhagyásának feltételei fennállnak és a jóváhagyás megtagadásának nincs helye, az egyezséget fellebbezéssel meg nem támadható végzéssel jóváhagyja, és az eljárás úgy folytatódik tovább, mintha a terhelt az előkészítő üléshez kapcsolódó együttműködés keretében a bűnösségét az előkészítő ülésen beismerte volna. A bíróság a vádlott bűnösségét a bűnösség beismerésére, az egyezség jóváhagyására és az ügypártokra alapítja. Ilyenkor az előkészítő ülésen, vagy kivételesen tárgyaláson lehet meghozni az ügydöntő határozatot. Az egyezség jóváhagyása esetén a bíróságot nem csak a vád tárgyává tett tényállás és jogi minősítés, de a büntetékiszabásra és az egyéb járulékos kérdésekre vonatkozó indítványok is kötik.³⁶

A bíróság az egyezség jóváhagyását megtagadja, ha a vádiratban szereplő tényállás és minősítés, illetve az új Be. 424. § (2) bekezdésben foglalt indítványok eltérnek a jegyzőkönyvbe foglalt egyezség tartalmától. Ha a bíróság előkészítő ülésen elhangzó felhívására a terhelt nem mond le a tárgyaláshoz való jogáról, illetve az egyezséggel egyezően nem ismeri be a bűnösségét, a bíróságnak ugyancsak az egyezség jóváhagyásának megtagadásáról kell rendelkeznie. Ha az egyezség jóváhagyásának az új Be. 733. §-ában meghatározott törvényi feltételei hiányoznak, vagy a terhelt az egyezségben vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget, továbbá a vádtól eltérő minősítés látszik megállapíthatónak, az egyezség jóváhagyásának nincs helye. Ezekben az esetekben a rendes eljárás szabályai szerint folytatódik tovább az eljárás az új Be. 506-508. §-aiban foglaltak szerint, és a továbbiakban az egyezség az ügyészséget és a terheltet sem köti.³⁷

Előfordulhat, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezség nem tér ki valamennyi kérdésre, melyről az ügydöntő határozatban szükséges rendelkezni. Amennyiben ezek a kérdések az előkészítő ülésen nem tisztázhatóak, a bíróság az ügyben tárgyalást tart, és az bizonyítást folytat le az eldöntendő kérdések tisztázásának keretei között. Amennyiben a korlátozott bizonyítás eredményéhez képest a bíróság úgy látja, hogy a tényállás, valamint a minősítés változása folytán az egyezség megtagadásának lett volna helye, az egyezséget jóváhagyó végzést az ügyészség és a vádlott nyilatkozatának beszerzése után hatályon kívül helyezheti.³⁸ Ez esetben az egyezség az ügyészség és a terheltet sem köti, a bíróság az ügyészség, a vádlott vagy a védő indítványára határoz a vádlott távollétében lefolytatott

---

³⁶ Új Be. 735. §, 736. § (1)-(3)

³⁷ Új Be. 734. §

³⁸ Új Be. 737. § (2) bekezdése

bizonyítás megismétléséről, és az ügyészség, a vádlott és a védő tizenöt napon belül az 520. § (1)-(3) bekezdésben meghatározott korlátok nélkül terjesztheti elő indítványait.³⁹

A fenti szabályokat áttekintve felmerül kérdésként, hogy az egyezség alkalmazása a gyakorlatban mennyiben elterjedtebb annak elődjéhez, a tárgyalásról való lemondás jogintézményéhez képest. Amint az a fentebb részletezett szabályokból kitűnik, az egyezség a terhelti együttműködésnek azon formája, mely az eljárás gyorsítását akként biztosítja, hogy a terhelt beismeréséért cserébe eltekint a költséges és hosszadalmas tárgyalástól. Ha megvizsgáljuk az egyezség, mint külön eljárásnak az általános eljárásjogi szabályokhoz fűződő viszonyát, arra a következtetésre juthatunk, hogy van némi átfedés a két szabályozás között.

Az új Be. 499. § (2) bekezdése értelmében az általános szabályok szerint a bíróságnak valamennyi büntetőügyben előkészítő ülést kell tartania. Az egyezség a bűnösség beismeréséről külön eljárás és az általános szabályok szerinti előkészítő ülés esetében is azonos, hogy az eljárás gyorsítása a terhelt beismerő vallomásától és a tárgyalásról való lemondástól függ. A két eljárásrend között azonban jelentős különbség, hogy a Btk. 83. §-ának (1) bekezdése kizárólag az egyezség alkalmazása esetén biztosítja az enyhébb szankciókat. A terhelt tehát érdekelt lehet a külön eljárás indítványozásában, azonban kétséges, hogy ugyanez az ügyészség oldalán is fennáll-e. A nyomozást teljes körűen le kell folytatni, így az ügyészség nem feltétlenül érdekelt az egyezség megkötésében és ez által az enyhébb joghátrány alkalmazásában, hiszen legfeljebb a másod- vagy harmadfokú eljárást tudja megspórolni.⁴⁰

2. Előkészítő ülés

2.1. Az előkészítő ülés fogalma, funkciója

A szűkebb értelemben vett terhelti együttműködés komplex rendszerében az új Be. - annak korábbiakhoz képest történő átértelmezésével és kötelezővé tételével - kiemelt szerepet szánt az előkészítő ülésnek. A törvény 499. § (1) bekezdése szerint az előkészítő ülés a vádemelés után a tárgyalás előkészítése érdekében tartott nyilvános ülés, amelyen a vádlott és a védő a tárgyalást

---

³⁹ Új Be. 737. § (3) bekezdés a)-c) pontjai

⁴⁰ Antali Dániel Gábor: Az ésszerű időn belüli tárgyaláshoz való jog és a z új büntetőeljárás törvény külön eljárásai <https://eljarasjog.hu/2018-evfolyam/az-eszseru-idon-beluli-targyalashoz-valo-jog-es-az-uj-buntetoeljarasi-torveny-kulon-eljarasai/> (letöltés dátuma: 2021. június 15.)

megelőzően kifejtheti a váddal kapcsolatos álláspontját és közreműködhet a büntetőeljárás további menetének alakításában. E törvényi meghatározás alapján az előkészítő ülés a tárgyalási szak nyitányaként is értelmezhető, amikor is körvonalazódik vádlott és a védő álláspontja a váddal kapcsolatban.⁴¹

Elsődleges szerepe a terhelt beismerésre ösztönzésében áll a fentebb részletezett együttműködési formaként meghatározott első típusú egyezség hiánya esetén is, ugyanis a vádirat eshetőleg tartalmi elemeként szabályozza a törvény a büntetés vagy intézkedés mértékére vagy tartamára vonatkozó ügyési indítványt arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen beismeri a bűncselekmény elkövetését.⁴² A törvény 499. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint „az előkészítő ülés új koncepciójában a terhelti együttműködés nincs előzetes és formális megegyezéshez kötve, ugyanakkor az ügyészség a vádiratban a büntetés, vagy intézkedés nemére és tartamára, illetve mértékére tett indítványával a tisztességes eljárás elveivel összhangban ösztönzőleg hathat a vádlotti beismerő vallomás megtételére, egyúttal aktív szerepet tölthet be a bírói döntés orientálásában.” Az előkészítő ülés másik fő funkciója az új Be. rendszerében a terhelti együttműködés elősegítése mellett az érdemi és koncentrált tárgyalás előkészítése, mely akkor kerül előtérbe, ha a vád tárgyává tett bűncselekmény vonatkozásában a terhelt nem tett vallomást, nem ismerte be a bűnösségét, vagy a bíróság a beismerő nyilatkozat elfogadását valamely törvényi feltétel hiánya miatt megtagadta.⁴³ Beismerés hiányában ugyanis rögzül a bizonyítási eljárást kerete, a terhelti védekezés iránya, hozzájárulva ezáltal a büntetőeljárások egyszerűsítéséhez és gyorsításához.

2.2 Az előkészítő ülés időpontja, jelenlét az előkészítő ülésen, terhelti és védői jogok többvádlottas ügyekben

A törvény szigorú határidőt állapít meg a bíróság számára az előkészítő ülés időpontja tekintetében. A gyors és időszerű ítélkezést szolgálja az a szabály, mely szerint a bíróság a vádirat kézbesítésétől számított három hónapon belül megtartja az előkészítő ülést.⁴⁴ Ugyanakkor a törvény lehetőséget teremt a védői jogok maradéktalan érvényesülése érdekében az előkészítő ülés határnapjának

---

⁴¹ Dr Szigeti Imola: A tárgyalás előkészítésének szerepe a Be.-ben, az előkészítő ülés. Büntetőjogi Szemle, 2018/2. szám, 96. oldal

⁴² Új Be. 422. § (3) bekezdése

⁴³ Az új Be. 506. §-ához fűzött miniszteri indokolás

⁴⁴ Új Be. 499. § (2) bekezdése

későbbi időpontra, azaz a vádirat kézbesítésétől számított egy hónapon túli időpontra történő kitűzésére a védőnek a vádirat kézhezvételétől számított három munkanapon belül előterjesztett indítványára, amennyiben a védő a nyomozásban nem vett részt, vagy igazolja, hogy a nyomozás ügyiratait önhibáján kívül nem ismerhette meg.⁴⁵ Az előkészítő ülés időpontjára vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha a vádlott részére az előkészítő ülésre szóló idézést külföldre kell kézbesíteni és a kézbesítéshez szükséges idő az előkészítő ülés határidőn belül megtartását nem teszi lehetővé.⁴⁶ Ugyanakkor az eljárás ésszerű időn belüli befejezését szolgálja az a rendelkezés, mely alapján amennyiben az előkészítő ülést bármely okból nem lehet megtartani, az előkészítő ülés elhalasztása esetén a bíróságnak az előkészítő ülés új határnapját két hónapon belülre ki kell tűznie.⁴⁷

Az előkészítő ülésen a vádlott jelenléte kötelező. A szabályszerű idézés ellenére távolmaradó vádlott jelenlétének biztosítása érdekében a bíróság minden törvényes intézkedést (vádlott elővezetése, vele szemben elfogató parancs kibocsátása) köteles megtenni.⁴⁸

Az ügyész és a védő jelenléte az előkészítő ülésen ugyancsak kötelező. A védő jelenléte mind a terhelti együttműködés, mint a bizonyítás koncentrációja szempontjából kiemelt jelentőséggel bír, így a törvény ebben ez egyetlen esetben akkor is előírja a védő jelenléti kötelezettségét, ha a részvétele egyébként nem kötelező.⁴⁹ Ez a szabály nyilván nem jön számításba, ha az eljárásban kirendelt védő vesz részt, hiszen ebben az esetben egyébként is kötelező a védői részvétel, ugyanakkor az előkészítő ülésen a meghatalmazott védő akkor is köteles megjelenni, ha egyébként a védelem nem kötelező.

Az új Be. 2021. január 01. napjától bekövetkezett módosítása a többvádlottas ügyek vonatkozásában egyértelmű iránymutatást ad a vádlott-társak és a védőik jelenlétére az előkészítő ülésen. Korábban nem volt egyértelmű, hogy az előkészítő ülésen valamennyi vádlott jelen lehet-e, és ha igen, akkor ott milyen jogokat gyakorolhatnak. A hatályosa szabályozás szerint, ha az ügyben több vádlott van, a vádlott-társak és védőik az előkészítő ülésen jelen lehetnek, de a jelenlétük nem kötelező.

---

⁴⁵ Új Be. 499. § (3) bekezdése

⁴⁶ Új Be. 499. § (4) bekezdése

⁴⁷ Új Be. 501. § (2) bekezdése

⁴⁸ Új Be. 501. § (1) bekezdése

⁴⁹ Új Be. 499. § (5) bekezdése

Ha az ügyben több vádlott van, az előkészítő ülés vádlottanként külön-külön, az ügyek elkülönítése nélkül is megtartható.⁵⁰ E szabályból tehát az következik, hogy a bíróságnak elegendő azt a vádlottat és védőjét idézni az előkészítő ülésre, akit az adott határnapon ki kíván hallgatni. A bírósági eljárás általános szabályai szerint, ha az eljárás több vádlott ellen folyik, a vádlott távollétében megtartható a tárgyalásnak az a része, amely őt nem érinti. Ekkor a meg nem jelent vádlott védőjének távollétében a tárgyalásnak ez a része akkor is megtartható, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező (Be. 429. § (1) bekezdés), amely rendelkezés az előkészítő ülésen is irányadó. Ugyanakkor ha az előkészítő ülésen nem érintett vádlott védője megjelenik az eljárási cselekményen, ott a Be. 502. § (6) bekezdése alapján - a Be. 504. § (1) bekezdésében meghatározott keretek között - kérdéseket intézhet a vádlott-társakhoz. A vádlott-társ kihallgatásán a már kihallgatott vádlott is jelen lehet, aki az előzőek szerint szintén megillet a kérdés jogja.⁵¹

Figyelemmel arra, hogy az előkészítő ülésen a vádlott és a védő részvétele kötelező, ezért őket a bíróság idézi, az ügyészséget pedig - bár az ő jelenléte is kötelező - értesíti. Ha az ügyben több vádlott van, a bíróság a vádlott-társakat és védőiket az előkészítő ülés határnapjáról értesíti, mivel a fentebb kifejtettek szerint az ő jelenlétük nem kötelező. Ugyancsak értesíti a bíróság a sértettet az előkészítő ülés határnapjáról, és figyelmezteti arra, hogy polgári jogi igényét előterjesztheti.⁵²

Az új Be. a bíróság kötelezettségévé teszi az eljárás résztvevőinek teljes körű tájékoztatását jogaikról és kötelezettségeikről, valamint az előkészítő ülés lehetséges kimeneteléről, feltételiről.

A jogalkotó már a vádirat esetleges tartalmi elemeként lehetővé teszi az ügyészség számára a büntetés vagy intézkedés nemére vagy tartamára vonatkozó indítványt, amennyiben a terhelt az előkészítő ülésen beismeri a bűncselekmény elkövetését. (Be. 422. § (3) bekezdése). Ez által a vádlott már a vádirat kézhezvételekor megtudja, hogy milyen szankcióval elégedne meg az ügyészség, és mérlegelheti a bűnösség beismerését egy gyorsabb eljárás érdekében.⁵³ Ezen túlmenően a törvény részletesen szabályozza az előkészítő ülésre szóló idézés tartalmi elemeit, mely szerint a bíróság az alábbiakra figyelmezteti a vádlottat:

---

⁵⁰ Új Be. 499. § (7) bekezdése

⁵¹ A büntetőeljárásról és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 205., 206. és 209. §-hoz fűzött végső előterjesztői indokolása

⁵² Új Be. 500. § (3) bekezdése

⁵³ Pataki Bettina: Az új Be. előkészítő üléséhez kötődő terhelti együttműködés <https://jogaszvilag.hu/a-jovo-jogasza/az-uj-be-elokeszito-ulesehez-kotodo-terhelti-egyuttmukodes/> (letöltés dátuma: 2021. május 17.)

a) az előkészítő ülésen beismerheti a bűnösségét abban a bűncselekményben, amely miatt ellene vádat emeltek, és a beismeréssel érintett körben lemondhat a tárgyaláshoz való jogáról,

b) ha a bíróság a bűnösség beismerésére vonatkozó nyilatkozatot elfogadja, akkor a vádirati tényállás megalapozottságát és bűnösség kérdését nem vizsgálja,

c) ha nem ismeri be a bűnösségét a váddal egyezően, akkor az előkészítő ülésen előadhatja a védekezése alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait, valamint bizonyítás lefolytatását, illetve bizonyíték kirekesztését indítványozhatja,

d) az előkészítő ülést követően a bizonyítás lefolytatására, illetve bizonyíték kirekesztésére az 520. § (1)-(3) bekezdéssel ellentétesen előterjesztett indítvány esetén a bíróság a tényállás tisztázásához nem szükséges indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja, illetve a tényállás tisztázásához szükséges indítvány eljárás elhúzására alkalmas előterjesztése miatt rendbírságot szabhat ki.⁵⁴

A törvény szigorú határidőt állapít meg az előkészítő ülésre szóló idézés és értesítés kiadására, azok kézbesítésnek ugyanis legalább tizenöt nappal az előkészítő ülést megelőzően meg kell történnie.

2.3. Az előkészítő ülés menete, a védő és az ügyész szerepe az előkészítő ülés kimenetelében

Az előkészítő ülés megkezdését követően a bíróság felhívására az ügyész ismerteti a vád lényegét - mely a vádlott vagy a vádlott hozzájárulásával a védő indítványára mellőzhető - , megjelöli a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit, egyúttal előterjesztheti a büntetés vagy intézkedés mértékére, illetve tartamára irányuló indítványát arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri.⁵⁵ Az ügyész akkor is megteheti a konkrét szankcióra irányuló indítványt, ha a vádiratban nem élt ezzel a lehetőséggel. Garanciális, a terhelti együttműködést ösztönző szabály, hogy a beismerés elfogadása esetén a bíróság az ügyészi indítványban foglalt jogkövetkezménynél súlyosabbat nem alkalmazhat.⁵⁶

A büntetőjogi szankcióra irányuló ügyészi indítvány nem kötelező kelléke az eljárásnak, az előkészítő ülés megtartható és azon akár ítélet is hozható ennek hiányában is, azonban álláspontom szerint amennyiben az ügyész nem él azzal a lehetőséggel, hogy a szankció mértékére, illetve tartamára irányuló indítványával befolyásolja a bíróság büntetéskiszabási tevékenységét, az az előkészítő ülés

---

⁵⁴ Új Be. 500. § (2) bekezdés a)-d) pontjai

⁵⁵ Új Be. 502. § (1)-(2) bekezdései

⁵⁶ Új Be. 565. § (2) bekezdése

egyik fő funkciójának, a terhelti együttműködés előmozdításának kiüresedéséhez vezethet. Amennyiben ugyanis a vádlott egy viszonylag konkrét ajánlattal áll szemben, tisztában lehet azzal, hogy beismerése esetén milyen maximális szankcióval számolhat, és így kerül abba a mérlegelési helyzetbe, mely alapján eldöntheti, a beismeréssel mennyit „nyerhet”. Ehhez azonban az is nélkülözhetetlen, hogy az ügyészi indítványban kilátásba helyezett szankció kellőképpen méltányos legyen, hiszen a beismerésnek komoly ára van: a bíróság által elfogadott beismerésre alapítottnak a bűnösség megállapítása, a váddal egyező tényállás és minősítés miatt nincs helye fellebbezésnek. Amennyiben az ügyészség a vádiratban, illetve az előkészítő ülésen nem tesz a szankció konkrét mértékére indítványt, vagy a büntetési tétel felső határához közeli indítványt tesz, a terhelt nem válik érdekeltté az együttműködésben, és ilyen esetben az előkészítő eljárást egyszerűsítő, gyorsító szerepe kiüresedik. A terhelti együttműködés, a beismerés előmozdítása szempontjából fontos tehát, hogy a vádlott ne azt érezze, hogy a büntetőeljárás lefolytatásával, sőt elhúzódásával azonos vagy akár enyhébb szankcióban bizakodhat. Az eljárás időszerű befejezése a terheltnek is érdeke lehet, így a védőre is nagy felelősség hárul a tekintetben, hogy milyen tanácsokkal látja el a vádlottat az előkészítő ülést megelőzően. Ki kell emelni, hogy többvádlottas ügyekben előfordulhat, hogy jobban járhat az, aki elsőként ismer be, míg a sor végén állók beismerésének értéke már kevésbé bír jelentőséggel, ebből a szempontból is nagy szerepe van a védekezési taktikának.⁵⁷

Mindezek alapján itt is hangsúlyozandó az ügyész, illetve a védő szerepe az előkészítő ülés kimenetelében, hiszen a vonatkozásban, hogy a vádlott beismeréssel vagy tagadással jár jobban, igen kiemelt szerep jut az eljárás mindkét szereplőjének.⁵⁸

A bíróság a vád és az ügyészségi indítványok ismertetése után a vádlottat kihallgatja. A vádlott kihallgatásának megkezdésekor a bíróságot széleskörű tájékoztatási és figyelmeztetési kötelezettség terheli, így a Be. 500. § (2) bekezdésében foglalt - már az előkészítő ülésre szóló idézésben is rögzítendő - speciális, valamint az 523. § (1) és a 185. § (1) bekezdései szerinti terhelti figyelmeztetések. A védekezéshez való jog gyakorlati érvényesülését szolgálja az a szabály, hogy amennyiben a vádlottnak a figyelmeztetésekre adott válasza alapján a bíróságnak kétsége merül fel

---

⁵⁷ Gellér Balázs-Bárános Bernadett: Az új Be. kapcsán a joggyakorlatban jelentkező egyes problémák az előkészítő ülés, a szakértő és a zár alá vétel szabályozásán keresztül https://www.misz.uni-miskolc.hu/files/6561/31_gellerbaranyos_t%C3%B6rdelt.pdf (letöltés dátuma: 2021. május 17.)

⁵⁸ dr. Czédli Gergő: A bírósági eljárást gyorsító és fékező rendelkezések az új büntetőeljárás törvényben <https://ujbtk.hu/dr-czedli-gergo-a-birosagi-eljarast-gyorsito-es-fekezo-rendelkezesek-az-uj-buntetoeljarasi-torvenyben/> (letöltés dátuma: 2020. június 10.)

azzal kapcsolatban, hogy a vádlott a vádat, illetve az 500. § (2) bekezdésben foglaltakat, és azok következményeit megértette, vagy a vádlott védő kirendelését maga indítványozza, a bíróság az előkészítő ülés elnapolása mellett védőt rendel ki, ha a vádlottnak nincs meghatalmazott védője.⁵⁹ A hatékony védekezés feltételeinek megteremtése érdekében egészült ki a törvény 2021. január 01. napjától azzal a rendelkezéssel, mely szerint ha a vádiratot kézbesítési fikció alapján kell kézbesítettnek tekinteni, a bíróság a vádlott vagy - a vádlott hozzájárulásával - a védő indítványára az előkészítő ülést elnapolja, kivéve, ha a vádirat átvételét a vádlott megtagadta.⁶⁰

A figyelmeztetések elhangzását követően a bíróság a vádlotthoz kérdést intéz, hogy beismeri-e a bűnösségét a vád tárgyává tett bűncselekményben.⁶¹ A bíróság tagjainak lehetősége van, hogy az ügyészhez, a vádlotthoz és a polgári jogi igény tekintetében a magánfélhez kérdést intézzen. Az vádlotthoz az ügyész, a védő, és a polgári jogi igény tekintetében a magánfél is intézhet kérdést, az ügyészhez intézendő kérdésre a vádlott és a védő indítványt tehet.⁶²

Fontos hangsúlyozni, hogy a vádlottat az előkészítő ülés jellegére figyelemmel kell kihallgatnia a bíróságnak. Az előkészítő ülésen történő kihallgatás fő célja az, hogy a vádlott a váddal egyezően beismeri-e a bűnösségét, illetve annak kiderítése, hogy a vádirati tényállást mely részeivel nem ért egyet, illetve a vitatott részekhez kapcsolódóan melyek a bizonyítási indítványai. Nincs akadálya az ügy előkészítő ülésen történő befejezésének, amennyiben a vádlott a bűnösségre is kiterjedő határozott beismerő nyilatkozaton túl nem kíván részletes vallomást tenni. A bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának nem feltétele, hogy a vádlott részletes beismerő vallomást tegyen. Ugyanakkor abban az esetben, ha a vádlott az előkészítő ülésen tesz érdemi vallomást, kihallgatása a tárgyaláson mellőzhető.⁶³

Abban az esetben, ha a vádlott a bűnösségét nem ismerte be valamennyi, a vád tárgyát képező bűncselekmény tekintetében, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja, és a vádról egységesen, tárgyalás alapján határoz.⁶⁴ Előkészítő ülésen tehát csak akkor fejezhető be az ügy, ha a vádlott a bűnösségét

---

⁵⁹ Új Be. 502. § (4) bekezdés a)-b) pontjai

⁶⁰ Új Be. 502. § (4a) bekezdése

⁶¹ Új Be. 502. § (5) bekezdése

⁶² Új Be. 502. § (6) bekezdése

⁶³ Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 502. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. június 1.)

⁶⁴ Új Be. 503. § (1) bekezdése

valamennyi vád tárgyává tett bűncselekményben beismerte. Ugyanakkor értelemszerűn a tárgyaláson azon bűncselekmény tekintetében, melyben a bűnösséget beismerő nyilatkozatot elfogadta, a tényállás megalapozottságára és a bűnösség megállapítására külön bizonyítást nem vesz fel.

Amennyiben az eljárás több vádlott ellen folyik, és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, a bíróság az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösséget beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti, ez esetben a beismeréssel érintett vádlott vonatkozásában már az előkészítő ülésen ügydöntő határozat születhet. Fontos hangsúlyozni, hogy a 2021. január 01. napját megelőzően hatályos szabályozással ellentétben a továbbiakban a vádlott egyes cselekményei tekintetében nincs helye elkülönítésnek az ítélet meghozatala érdekében. A tisztességes eljáráshoz való jog megköveteli, hogy egy vádlott több bűncselekményét érintő eljárásokban az ügyet egységesen kell elbírálni.⁶⁵

2.4. Eljárás a bűnösség beismerése esetén

Amennyiben a vádlott a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében beismeri a bűnösségét, a bíróságnak végzéssel kell határoznia arról, hogy e beismerő nyilatkozatot elfogadja-e. A beismerő nyilatkozat elfogadásának elsődleges feltétele, hogy a vádlott a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról is lemond. Ezen túlmenően a bíróság az ügyiratok, valamint a vádlott kihallgatása alapján kialakult meggyőződése alapján dönt a beismerő nyilatkozat elfogadásáról. Kiemelendő, hogy a beismerésnek mind a vádban szereplő bűncselekmény elkövetésére, mind az anyagi jogi bűnösségre ki kell terjednie.⁶⁶

A vádlott kihallgatása során - az előkészítő ülés jellegére figyelemmel - a bíróság az alábbi feltételek meglétét vizsgálja:

- a) a vádlott e nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette,
- b) a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik,

---

⁶⁵ A büntetőeljárásról és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 205., 206. és 208. §-hoz fűzött végső előterjesztői indokolása

⁶⁶ Belovics Ervin: Az előkészítő ülés szerepe a 2017. évi XC. törvényben. In: Molnár Gábor Miklós és Koltay András (szerk.): Bonus Index. Ünnepi kötet Varga Zoltán 70. születésnapja alkalmából. Pázmány Press, Budapest, 2018. 46. o.

c) a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.

Meg kell jegyezni, hogy a vádlott beszámítási képességével és beismerésének önkéntességével kapcsolatban a jogalkotó nem a kétséget kizáró bizonyosságot, hanem az ésszerű kétely hiányát követeli meg. Nyilvánvalóan nincs helye a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának kóros elmeállapotú terhelt esetén. Ugyanakkor nem ilyen nyilvánvaló a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásának kérdése a korlátozott beszámítási képességű vádlott vonatkozásában.⁶⁷ Ez utóbbi esetben a beismerő vallomás elfogadhatósága a bíró élettapasztalatára, emberismeretére hagyatkozva fokozott gondossággal vizsgálandó. Önmagában ugyanis a vádlott beszámítási képességének korlátozott volta nem feltétlenül gátolja a vádlottat abban, hogy az előkészítő ülésen a beismerés következményeit megértse.⁶⁸

Az ítéletek törvényességéhez fűződő társadalmi érdek megkívánja a tényállás és az ahhoz tartozó bűncselekményi minősítés tisztázását a bizonytalan megítélésű ügyekben, így a bíróság hivatalból köteles vizsgálni - a vádlott, a védő és az ügyészség egyező akarata ellenére is -, hogy a vádlott bűnösségét beismerő nyilatkozatát az eljárás ügyiratai alátámasztják-e. Az előkészítő ülés keretei között tehát meg kell kísérelni feltárni, hogy mire vezethető vissza a vádlott beismerése és a saját korábbi vallomása vagy akár az ügyiratok közötti ellentmondás, mivel a bíróságnak ezekre is elfogadható magyarázatot kell találni. Az előkészítő ülésen ugyanakkor - annak speciális céljára figyelemmel - a büntetőjogi felelősséget nem érintő, korlátozott terjedelmű bizonyítás folyik, így nincs helye a bizonyítékok ütköztetésének, erre kizárólag a tárgyaláson kerülhet sor. Ennek megfelelően a vádirati tényállás lényegével, a bűnösség kérdésével összefüggő, azonban az előkészítő ülésen fel nem tárható ellentmondások esetén a beismerő nyilatkozat elfogadását meg kell tagadnia a bíróságnak.⁶⁹

Ha a bíróság a vádlott kihallgatásának eredményeként úgy ítéli meg, hogy a fenti feltételek fennállnak, a bíróság a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát végzésével elfogadja, amely végzés

---

⁶⁷ Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 504. §-ához (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/>) (2021. június 1.)

⁶⁸ dr. Czédli Gergő: A bírósági eljárást gyorsító és fékező rendelkezések az új büntetőeljárás törvényben <https://ujbtk.hu/dr-czedli-gergo-a-birosagi-eljarast-gyorsito-es-fekezo-rendelkezesek-az-uj-buntetoeljarasi-torvenyben/> (letöltés dátuma: 2020. június 10.)

⁶⁹ A büntetőeljárásról és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 205., 206. és 209. §-hoz fűzött végző előterjesztői indokolása

ellen nincs helye fellebbezésnek. Amennyiben a vádlott a vád tárgyát képező valamennyi bűncselekmény vonatkozásában elismeri a bűnösségét, és nincs akadálya az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a bíróság a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja, majd az ügyész és a védő felszólalását követően ítélet hozhat.⁷⁰

Előfordulhat, hogy az ügy előkészítő ülésen a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata ellenére sem intézhető el, mert a bíróságnak egyes kérdések tisztázása érdekében, így például büntetéskiszabással vagy járulékos kérdésekkel kapcsolatban bizonyítást kell lefolytatnia. Amennyiben a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot elfogadta, a vádlott és a védő csak a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem érintő bizonyítás lefolytatására és egyéb eljárási cselekményekre vonatkozó indítványt, illetve bizonyíték kirekesztésére vonatkozó indítványt terjeszthet elő.⁷¹ Tehát a vádirati tényállás megalapozottságára és a bűnösség kérdésére a tárgyaláson sem folytatható le további bizonyítás beismerő nyilatkozat elfogadása esetén.⁷²

Az előkészítő ülés szabályainak alkalmazása problémát jelenthet a több vádlottas ügyekben, amennyiben nem mindegyik vádlott ismeri el a bűnösségét az előkészítő ülésen. A bíróság a bűnösséget beismerő vádlott vonatkozásában ítélet hoz, így az előkészítő ülést követően az érintett vádlott elítélt lesz, aki a jogerős elítélésre figyelemmel a vallomástételt megtagadhatja.⁷³ Bár a vallomástételt megtagadó vádlott korábbi vallomása bizonyítékként felhasználható, neki kérdéseket nem lehet feltenni, nem szembesíthető, ez által a bűnösségüket be nem ismerő vádlottak hatékony és érdemi védekezéshez való joga csorbul. A hatékony védelemhez való jog kapcsán további kritikaként fogalmazódik meg, hogy abban az esetben, amikor a vádlottak egy része az előkészítő ülésen a vádirattal megegyező beismerő vallomást tesznek, és ezen beismerő vallomásukat a bíróság elfogadja, ez által a tényállás és a jogi minősítés is rögzül, így a bíróság mozgástere a beismerő vallomást nem tett vádlottak vonatkozásában is leszűkül.⁷⁴

---

⁷⁰ Új Be. 504. § (4)-(6) bekezdései

⁷¹ Új Be. 505. § (1) bekezdés a)-b) pontjai

⁷² Új Be. 521. § (1) bekezdése

⁷³ Új Be. 172 § (1) bekezdés bc) pontja

⁷⁴ Gellér Balázs-Bárányos Bernadett: Az új Be. kapcsán a joggyakorlatban jelentkező egyes problémák az előkészítő ülés, a szakértő és a zár alá vétel szabályozásán keresztül https://www.mjsz.uni-miskolc.hu/files/6561/31_gellerbaranyos_t%C3%B6rdelt.pdf (letöltés dátuma: 2021. május 17.)

Itt kell megjegyezni, hogy az új Be. nem rögzíti kifejezetten, hogy a bíróságnak van-e lehetősége a vádiratban foglalt minősítéstől való eltérésre, noha az első típusú együttműködésnél a törvény taxatív felsorolja, hogy a bíróság az ítéletben a vád szerinti tényállástól, minősítéstől és az egyezség szerinti szankciótól és egyéb jogkövetkezménytől nem térhet el. Álláspontom szerint amennyiben az előkészítő ülésen a bűncselekmény vádtól eltérő minősítése látszik indokoltnak, a bíróságnak meg kell tagadnia a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadását, és tárgyaláson kell a vádirat szerinti bűncselekmény helyes minősítését megállapítani, hiszen a bűncselekmény helyes minősítése alapján kerülhet sor az ahhoz igazodó törvényi tételkeret alapján a szankció kiszabására.

A vádlottnak és a védőnek a bizonyítással összefüggő indítványaikban egyedileg meg kell jelölniük az indítvány előterjesztésének okát és célját. A bizonyíték kirekesztésére vonatkozó indítványnak tartalmaznia kell, hogy a más által előterjesztett bizonyíték milyen okból nem fogadható el, míg a bizonyítás felvételére vonatkozó indítványban meg kell jelölni, hogy az indítványozott bizonyítás mely tény igazolására irányul.⁷⁵

A vádlott, illetve a védő fentiek szerinti indítványára az ügyész észrevételt tehet, illetve azonos feltételekkel indítványt terjeszthet elő.⁷⁶

Amennyiben nincs akadálya a tárgyalás megtartásának, az előkészítő ülésről nyomban át lehet térni tárgyalásra, ahol a fentebb részletezett korlátozott körben a bizonyítás lefolytatható.

2.5. Eljárás bűnösség be nem ismerése esetén

A vádlottnak joga, és nem kötelezettsége, hogy az eljárás gyorsítását, egyszerűsítését szolgáló lehetőséggel élve beismerje a bűnösségét az előkészítő ülésen. A vádlott az előkészítő ülésen élhet a hallgatás jogával, vagy tagadhatja a bűnösségét. Ettől függetlenül az eljárás folyamán a későbbiekben a bűnösségét bármikor beismerheti.⁷⁷ Ha a vádlott megtagadja a válaszadást a bűnösség beismerésének kérdésében, azt ugyancsak úgy kell tekinteni, hogy a bűnösségét nem ismerte be. Ugyanígy kell eljárni, ha a vádlott a bűnösségét beismerte ugyan, de a tárgyaláshoz való jogáról nem

---

⁷⁵ Új Be. 505. § (2) bekezdése

⁷⁶ Új Be. 505. § (3) bekezdése

⁷⁷ Új Be. 506. § (1) bekezdése

mondott le. Az is előfordulhat, hogy a vádlott beismeri ugyan a bűnösségét, de a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadását megtagadja valamely törvényi feltétel hiányában.⁷⁸

Ezekben az esetekben a terhelti együttműködés előmozdítása háttérbe szorul, és az előkészítő ülés másik fő funkciója, az érdemi és koncentrált tárgyalás minél alaposabb előkészítése válik hangsúlyossá. Ekkor kerül ugyanis előtérbe az az igény, hogy a vád és a védekezés tartalma, a bizonyítás keretei és eszközei a bírósági eljárás minél korábbi szakaszában rögzüljenek az eljárás ésszerű időn belüli befejezése érdekében.⁷⁹

Ennek előmozdítását szolgálja az a rendelkezés, mely szerint a vádlott a bűnössége be nem ismerése esetén megjelölheti a vádiraton szereplő azon tényeket, amelyek valóságát elfogadja, így ezen tények vonatkozásában már nem kell bizonyítást lefolytatni.⁸⁰ A vádlott és a védő előadhatja a védekezés alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait, valamint a bizonyítás lefolytatására és egyéb eljárási cselekményekre vonatkozó indítványt, továbbá a bizonyíték kirekesztésére vonatkozó indítványt terjeszthet elő. Ezen indítványok előterjesztésének okát és célját is meg kell jelölni.⁸¹

A vádlott és a védő indítványára az ügyész észrevételt tehet, illetve azonos feltételekkel maga is indítványt terjeszthet elő, továbbá lehetősége van arra, hogy tizenöt napon belül megjelölje a vádlott és a védő által előadott azon tényeket, amelyek valódiságát elfogadja.⁸²

A törvény arra ösztönzi az eljárás szereplőit, hogy ne késlekedjenek indítványaik előterjesztésével, ugyanis az előkészítő ülés után bizonyítási indítványt - a Be. 520. § (5)-(6) bekezdéseiben meghatározott jogkövetkezmények nélkül - akkor terjeszthetnek elő, ha az indítvány alapjául szolgáló tény vagy bizonyítási eszköz az előkészítő ülést követően keletkezett, vagy arról az indítványozó önhibáján kívül az előkészítő ülést követően szerzett tudomást, vagy az indítvány valamely bizonyítási eszköz bizonyító erejének, bizonyítás eredményének cáfolatára szolgál, feltéve, hogy ennek módja, eszköze csak a lefolytatott bizonyításból vált számára ismertté.

---

⁷⁸ Új Be. 506. § (2) bekezdése

⁷⁹ Az új Be. 506. §-ához fűzött miniszteri indokolás

⁸⁰ Új Be. 519. § (4) bekezdés a) pont

⁸¹ Új Be. 506. § (4)-(5) bekezdései

⁸² Új Be. 506. § (6) bekezdése

A bíróságnak lehetősége van az előkészítő ülésen a bizonyítékok kirekesztéséről is dönteni akár hivatalból, akár indítványra, ha az ügyiratokból egyértelműen megállapítható, hogy a bizonyíték felhasználása Be.-be ütközik.⁸³ Ez a rendelkezés szintén azt célozza, hogy a tényállás tisztázásához fel nem használható bizonyítékok köre már az eljárás korai szakaszában ismertté váljon.

Az előkészítő ülés végén a bíróság többféle döntést hozhat⁸⁴:

- a tárgyalást nyomban kitűzheti, és ha a megtartásának nincs akadálya, azt nyomban meg is tarthatja,
- megállapíthatja a bizonyítás keretét és terjedelmét, valamint a bizonyítás felvételének sorrendjét,
- mellőzheti a bizonyítást az ügyész, a vádlott és a védő által valószínűleg elfogadott tények tekintetében, illetve az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

IV. Összegzés

Tanulmányomban igyekeztem rámutatni, hogy a hatályos jogi szabályozás az eljárás több pontján is lehetőséget teremt a terheltnek, hogy a vádhatósággal együttműködve alakítsa a büntetőeljárás időtartamát, illetve kimenetelét. Az ügyészszégi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezése, valamint az egyezség a bűnösség beismeréséről elnevezésű jogintézmények a nyomozási szakban biztosítják, hogy a terhelt, illetve a védő, valamint az ügyész egymással kapcsolatba léphessenek, és a terhelt beismerése útján - a hosszadalmas bizonyítási eljárást megspórolva - az ügy gyorsabb befejezést nyerjen. Az előkészítő ülés a vádemelést követően, a tárgyalás előkészítése során biztosít színteret a terhelti együttműködésnek a bűnösség beismerése, illetve a tárgyaláshoz való jogról történő lemondás esetére. Amennyiben a terhelt sem a nyomozás, sem a tárgyalás előkészítése során nem él a fentebb nevesített együttműködési lehetőségekkel, ettől függetlenül bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, így alakítva ez által a bizonyítási eljárás idejét és menetét.⁸⁵

---

⁸³ Új Be. 507. § (1) bekezdése

⁸⁴ Új Be. 508. § a)-c) pontjai

⁸⁵ Gácsil Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárás törvényben. In: KARSÁI Krisztina (szerk.): Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szeged, SZTE-ÁJK, 2018. 283. o.

Álláspontom szerint a terhelti együttműködés új Be.-ben rögzített szabályai alapvetően alkalmasak arra, hogy érdekeltté tegyék a terheltet a bűnösség beismerésében, ez által az ügy előbbre vitelében, az eljárás gyorsabb befejezésében. A részletszabályok garanciális jelleggel biztosítják azt is, hogy a tisztességes eljárás elve és a hatékony védekezéshez való jog ne sérüljenek. Az általam bemutatott jogintézmények elsődleges szerepe a büntetőeljárások egyszerűsítése, az eljárás időtartamának a csökkentése, míg az előkészítő ülésnek van egy másodlagos funkciója is, a tárgyalás minél alaposabb előkészítése, a perkoncentráció. Ez utóbbi kapcsán felmerül kérdésként, mennyire sértheti a szabad bizonyítás elvét a bizonyítási indítványok elsődlegesen előkészítő ülésen történő előterjesztésének követelménye, miközben a védelemnek egyéb taktikai okból is érdekében állhat a bizonyításnak az eljárás későbbi szakaszában történő indítványozása anélkül, hogy az eljárás elhúzása lenne a cél. Fontosnak tartom hangsúlyozni a védő és az ügyész szerepét is ezen együttműködési formák hatékonyságában, hiszen az eljárás e két szereplőjétől is nagyban függ (így például az ügyész által kilátásba helyezett joghátrány mértékétől, a védő által képviselt védekezési taktikától), hogy a terhelt ténylegesen mennyire lesz motivált a beismerés megtételében.

Véleményem szerint nagyban függ az adott ügy jellegétől is, hogy a fenti terhelti együttműködési formák be tudják-e, illetve milyen mértékben tudják betölteni a jogalkotó által hozzájuk fűzött reményeket. Az egyszerűbb megítélésű, kisebb tárgyi súlyú, egy vádlottas ügyekben, amelyekben az egyéni prevenciót szolgáló enyhébb büntetések vagy intézkedések jönnek számításba, a vád és a védelem is könnyebben jut kompromisszumra. Ellenben a bonyolultabb, összetettebb, nagyobb tárgyi súlyú, többvádlottas ügyekben az ügyészség részéről nagyobb igény fogalmazódik meg az állam büntetőhatalmának szigorú, elrettentő erejű büntetésben megnyilvánuló érvényesítéséhe iránt, mely alapján kevésbé kap színteret a terhelti együttműködés elősegítése. Mindezek alapján leszögezhető, hogy az együttműködési formák sikere érdekek ütköztetésén, védekezési és vádképviselési taktikákon is múlik.

Irodalomjegyzék

- Belovics Ervin: Az előkészítő ülés szerepe a 2017. évi XC. törvényben. In: Molnár Gábor Miklós és Koltay András (szerk.): Bonus Index. Ünnepi kötet Varga Zoltán 70. születésnapja alkalmából. Pázmány Press, Budapest, 2018.
- Gácsil Anett Erzsébet: A terhelti együttműködés rendszere az új büntetőeljárás törvényben. In: KARSAI Krisztina (szerk.): Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szeged, SZTE-ÁJK, 2018.
- Dr. Miskolcziné dr. Juhász Boglárka: Gondolatok a tárgyalásról lemondás jogintézményéről. Büntetőjogi Szemle, 2017/1. szám
- Dr Szigeti Imola: A tárgyalás előkészítésének szerepe a Be.-ben, az előkészítő ülés. Büntetőjogi Szemle, 2018/2. szám
- Antali Dániel Gábor: Az ésszerű időn belüli tárgyaláshoz való jog és a z új büntetőeljárás törvény külön eljárásai <https://eljarasjog.hu/2018-evfolyam/az-eszseru-idon-beluli-targyalashoz-valo-jog-es-az-uj-buntetoeljarasi-torveny-kulon-eljarasai/> (letöltés dátuma: 2021. június 15.)
- dr. Czédli Gergő: A bírósági eljárást gyorsító és fékező rendelkezések az új büntetőeljárás törvényben <https://ujbtk.hu/dr-czedli-gergo-a-birosagi-eljarast-gyorsito-es-fekezo-rendelkezesek-az-uj-buntetoeljarasi-torvenyben/> (letöltés dátuma: 2021. június 10.)
- Gellér Balázs-Bárányos Bernadett: Az új Be. kapcsán a joggyakorlatban jelentkező egyes problémák az előkészítő ülés, a szakértő és a zár alá vétel szabályozásán keresztül https://www.mjsz.uni-miskolc.hu/files/6561/31_gellerbaranyos_t%C3%B6rdelt.pdf (letöltés dátuma: 2021. május 17.)

- Kiss Anna: Egyezés a bűnösség beismeréséről az új Be.-ben <https://jogaszvilag.hu/szakma/egyezség-a-bunosseg-beismereserol-az-uj-be-ben/> (letöltés dátuma: 2021. május 30.)
- Szabó Zsolt Tibor: Gyorsaság, hatékonyság, pergazdaságosság, konszenzus kontra garanciák (<https://eljarasjog.hu/2018-efolyam/gyorsasag-hatekonysag-pergazdasagossag-konszenzus-kontra-garanciak/>, letöltés dátuma: 2021. 04. 28.)
- Pataki Bettina: Az új Be. előkészítő üléséhez kötődő terhelti együttműködés <https://jogaszvilag.hu/a-jovo-jogasza/az-uj-be-elokeszito-ulesehez-kotodo-terhelti-egyuttmukodes/> (letöltés dátuma: 2021. május 17.)

Felhasznált jogszabályok:

- A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény
- A büntetőeljárásról és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény

Egyéb források:

- Az Alkotmánybíróság 422/B/1999. AB. határozata
- A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényhez (továbbiakban új Be.) fűzött részletes indokolás
- Kommentár a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényhez (<https://uj.jogtar.hu/#doc/db/396/id/A17Y0090.KK/ts/20190415/lr/chain5975/> (2021. 05. 11.))
- A büntetőeljárásról és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvényhez fűzött végső előterjesztői indokolás